

Vijfde zondag van de vasten, 26 maart 2023: De opwekking van Lazarus

Eerste lezing Ezechiël 37,1-14

De geest van de Heer nam mij mee naar een dal vol beenderen. Hij vroeg mij: 'Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?' Ik antwoordde: 'Mijn Heer, dat weet Gij alleen.' Toen zei Hij: 'Zeg tegen deze beenderen: Dorre beenderen, luister naar het woord van de Heer. Dit zegt de Heer: Ik ga de levensgeest in u brengen, en u komt weer tot leven. Ik leg pezen op u, bekleed u met vlees en overtrek u met een huid; dan schenk Ik u de levensgeest en u komt weer tot leven'. Ik sprak zoals mij was opgedragen. En zodra ik begon, ontstond er een luid geklepper: de beenderen voegden zich aaneen, elk op zijn plaats. En ik zag hoe er pezen op kwamen en vlees en hoe ze met een huid overtrokken werden. Maar de levensgeest was er nog niet in. Toen zei Hij tot mij: 'Zeg tot de levensgeest: Dit zegt de Heer: Kom, levensgeest, en blaas in deze dode lichamen: dat ze weer leven.' Ik sprak zoals mij was opgedragen en de levensgeest kwam erin. Ze werden weer levend en gingen overeind staan: een onoverzienbare menigte. Daarop zei de Heer tegen mij: 'Mensenkind, deze beenderen zijn het volk Israël. Zij denken: Onze beenderen zijn verdord, onze hoop is vervlogen, het is met ons gedaan. Zeg daarom tegen hen: Dit zegt de Heer: Ik ga uw graven openen; ik wek u daaruit op en voer u terug naar Israëls grond. Ik schenk u mijn geest, zodat u weer leeft, en laat u op uw eigen grond gaan wonen.'

Evangelie volgens Johannes 11,1-44

Er was iemand ziek, een zekere Lazarus uit Betanië, de broer van Maria en haar zuster Marta. De zusters stuurden de Heer de boodschap: "Heer, hij die Gij liefhebt, is ziek." Toen Jezus dit hoorde, zei Hij: "Deze ziekte voert niet tot de dood, maar is om Gods glorie, opdat de Zoon Gods er door verheerlijkt moge worden." Jezus hield veel van Marta, haar zuster en Lazarus. Toen Hij dan ook hoorde dat hij ziek was, bleef Hij weliswaar nog twee dagen ter plaatse, maar daarna zei Hij tot zijn leerlingen: "Laat ons weer naar Judea gaan." Zodra Marta hoorde dat Jezus op komst was, ging zij Hem tegemoet; Maria echter bleef thuis. Marta zei tot Jezus: "Heer, als Gij hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn. Maar zelfs nu weet ik, dat wat Gij ook aan God vraagt, God het U zal geven." Jezus zei tot haar: "Uw broer zal verrijzen." Marta antwoordde: "Ik weet dat hij zal verrijzen bij de verrijzenis op de laatste dag." Jezus zei haar: "Ik ben de verrijzenis en het leven. Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven, en ieder die leeft in geloof aan Mij, zal in eeuwigheid niet sterven. Geloof jij dit?" Zij zei tot Hem: "Ja, Heer ik geloof vast dat Gij de Messias zijt, de Zoon Gods, die in de wereld komt." Na deze woorden ging zij haar zuster Maria roepen en zei zachtjes: "De Meester is er en vraagt naar je." Zodra zij dit hoorde, stond zij vlug op en ging naar Hem toe. Jezus was nog niet in het dorp aangekomen, maar bevond zich nog op de plaats waar Marta Hem ontmoet had. Toen de Joden die met Maria in huis waren om haar te troosten, haar plotseling zagen opstaan en weggaan, volgden zij haar in de mening dat zij naar het graf ging om daar te wenen. Toen Maria op de plaats kwam waar Jezus zich bevond, viel zij Hem te voet zodra zij Hem zag en zei: "Heer, als Gij hier was geweest zou mijn broer niet gestorven zijn." Toen Jezus haar zag wenen, en eveneens de Joden die met haar waren meegekomen, doorliep Hem een huivering en diep ontroerd sprak Hij: "Waar hebt gij hem neergelegd?" Zij zeiden Hem: "Kom en zie, Heer." Jezus begon te wenen, zodat de Joden zeiden: "Zie eens hoe Hij van hem hield." Maar sommigen onder hen zeiden: "Kon Hij, die de ogen van een blinde

opende, ook niet maken dat deze niet stierf?” Bij het graf gekomen overviel Jezus opnieuw een huivering. Het was een rotsgraf en er lag een steen voor. Jezus zei: “Neemt de steen weg.” Marta, de zuster van de gestorvene, zei Hem: “Hij riekt al, want het is al de vierde dag.” Jezus gaf haar ten antwoord: “Zei Ik u niet, dat gij Gods heerlijkheid zult zien als gij gelooft?” Toen namen zij de steen weg. Jezus sloeg de ogen ten hemel en sprak: “Vader, Ik dank U dat Gij Mij verhoord hebt. Ik wist wel, dat Gij Mij altijd verhoort, maar omwille van het volk rondom Mij heb Ik dit gezegd, opdat zij mogen geloven, dat Gij Mij gezonden hebt.” Na deze woorden riep Hij met luider stem: “Lazarus, kom naar buiten!” De gestorvene kwam naar buiten, voeten en handen met zwachtels omwonden en met een zweetdoek om zijn gezicht. Jezus beval hun: “Maakt hem los en laat hem gaan.”

Overweging

Vandaag in de lezingen twee krachtige beelden. Zeg maar visioenen.

Beenderen die in de vallei van de dood met vlees worden overtrokken en tot leven komen. Opgewekt uit het graf.

En de dode Lazarus die, stel ik me zo voor, met verwilderde blik, de zwachtels nog aan handen en voeten, wankelend uit het graf komt gelopen, recht op de levenden af.

Wat gebeurt hier?

Worden de doden in het leven teruggeroepen? Maar wat zou dat voor zin hebben? Je leeft, je sterft, en opeens ben je terug in het leven. Waarom ben je dan gestorven? Nee, de doden worden niet in het leven teruggeroepen. Ze worden, nog in de dood, meegenomen naar het leven, naar het ware leven, naar God. Daarom staat er bij Ezechiël: “ik wek u uit uw graven op en *voer u terug naar Israëls grond*”, daarheen waar u thuis bent, waar u thuis hoort, daarheen waar leven is, waar het leven goed is, voor de levenden en de doden. “*Ik laat, zegt God bij Ezechiël, u op uw eigen grond gaan wonen*”.

Niet teruggeroepen in dit leven maar meegenomen naar het ware leven.

Zo ook bij Johannes. Verhalen zijn bij Johannes illustraties, bekrachtigingen, tekens van wat Jezus zegt. Hij zegt: “Ik ben de verrijzenis en het leven”, en om dat met een teken te bekrachtigen wekt Hij Lazarus op uit de dood. Het gaat er niet om dat Lazarus terug komt uit de dood maar dat Jezus hem meeneemt, naar het ware leven, daar waar de verrezen Christus leeft en regeert. Hij zegt: ‘Ik ben de verrijzenis, het ware leven, kom, ik neem je mee. Met zwachtels en zweetdoek en al. Daarheen waar je thuis bent’.

Tegenwoordig zeggen we vaak tegen iemand die stervende is: ‘Laat los, je mag gaan’. We zeggen het met de beste bedoelingen, om iemand in het misschien moeilijkste uur van zijn leven te helpen en bemoedigen. En misschien helpt het ook. Maar is daarmee alles gezegd?

De zin en vervulling van het leven ligt niet daarin hoeveel landen je in je leven hebt bezocht, hoeveel natuurschoon je hebt bewonderd, of je met Elon Musk naar de maan bent gevlogen. De vervulling, dat zijn al die talloze momenten dat je iets voor mensen hebt betekend, de mensen bij wie je hebt geleefd, met wie je hebt geleefd, voor wie je hebt geleefd, door wie je hebt geleefd. Bij wie, met wie, voor wie, door

wie. Moet je dat loslaten als het einde komt? Trek je daarmee geen streep door het leven zoals je het hebt geleefd bij en met en voor en door anderen?

Nee, je moet ze niet loslaten. Je moet ze meenemen, naar de overkant, en ze samen met jezelf toevertrouwen aan God van wie we geloven dat Hij er wel raad mee weet, ook met de grote zorgen die we ons maken om iemand die achterblijft. In de volheid waarin we hebben geleefd, in die volheid moeten we ook sterven. Niet loslaten en achterlaten en sterven in ons eentje, als we zólang hebben geleefd met anderen. Al die mensen die van ons hebben gehouden, voor wie wij hebben gezorgd, die ons hebben geholpen, die wij hebben geholpen, we moeten ze in ons sterven meenemen daarheen waar we thuis zijn, naar Israëls grond, onze eigen grond, het beloofde land. Waar allen samen zullen zijn en niemand alleen wordt gelaten, niemand losgelaten.

“Maak hem los en laat hem gaan”, dat zeg je over gevangenen, mensen die moeten leven in een beperkte ruimte. Vaak is het zo dat, als zo iemand vrij komt, buiten de gevangenispoort iemand wacht die hem meeneemt. Dát is het grote moment voor hem: buiten neemt iemand hem mee.

“Laat hem gaan” betekent bij Jezus: “neem hem mee”. Niet loslaten. Maar meenemen. Alles waarvoor en iedereen voor wie je hebt geleefd. Dat is opwekking uit de dood, het graf, de vallei van beenderen.